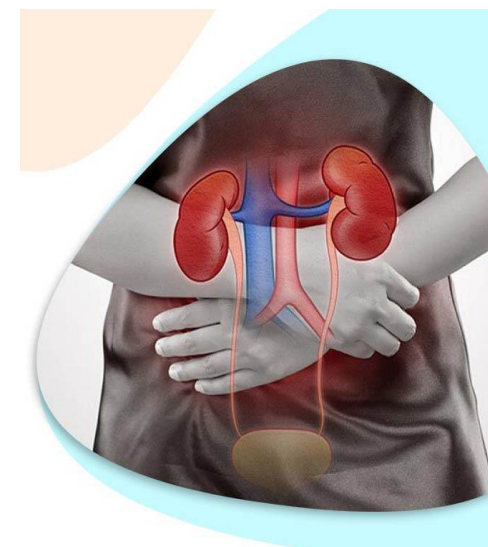

بیمارستان شهید اشرفی خمینی شهر

نارسایی حاد کلیه

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

❖ شرح بیماری

ناتوانی حاد کلیه خاموش شدن ناگهانی کلیه‌های شماسه که نارسایی حاد کلیه یا ناتوانی حاد کلیه نیز نامیده می‌شود. کلیه‌ها به وسیله‌ی تصفیه‌ی مواد زائد خون تولید ادرار می‌کنند؛ این کار موجب کنترل تعادل آب و نمک و تنظیم فشارخون می‌گردد. زمانی که نارسایی کلیه ایجاد می‌شود کلیه‌ها برای مدت طولانی قادر به تولید ادرار و پاک کردن بدن از مواد زائد یا نگه‌داشتن مواد شیمیایی نظیر سدیم و پتاسیم در یک تعادل سالم نیستند.

❖ علائم

فردی که دچار نارسایی حاد کلیه است علائم زیر در فرد بروز می‌نماید:

- ✓ گیجی
- ✓ خواب‌آلودگی و خستگی
- ✓ خارش پوست و یا پوست تیره
- ✓ کاهش اشتها
- ✓ ضعف و کرامپ عضلانی
- ✓ تهوع و استفراغ
- ✓ کاهش حجم ادرار
- ✓ تشنج
- ✓ تورم پاها و قوزک پا
- ✓ پوست و تنفس بوی ادرار می‌دهد

❖ علل شایع و عوامل خطر

نارسایی حاد کلیه زمانی ایجاد می‌شود که جریان خون به اندازه کافی به هر دلیلی وارد کلیه نشود. عواملی که موجب کاهش خونرسانی به کلیه‌ها می‌شود عبارتند از:

- ✓ وارد شدن ضربه به کلیه‌ها
- ✓ داروها و سموم یا حشره‌کش‌ها
- ✓ سوختگی وسیع
- ✓ حمله‌ی قلبی
- ✓ از دست دادن خون زیاد بر اثر تصادفات، اعمال جراحی و ...
- ✓ کم‌آبی و شوک
- ✓ سنگ‌های کلیه
- ✓ بزرگی غده پروستات
- ✓ کیست، عفونت و تومور کلیه

دلایل نارسایی کلیه

❖ عوارض احتمالی

در فردی که دچار نارسایی حاد کلیه می‌شود احتمال ایجاد نارسایی مزمن کلیه و عوارض مربوط به آن وجود دارد.

❖ پیشگیری

جهت کاهش خطر ابتلاء به نارسایی کلیه اقدامات زیر را انجام دهید:

- ✓ به هیچ وجه از الکل استفاده نکنید.
- ✓ در استفاده از داروهای بدون نیاز به نسخه دقت کنید.
- ✓ از اضافه شدن وزن خودداری کنید.
- ✓ سیگار نکشید.
- ✓ چنانچه بیماری یا مشکلاتی دارید که خطر نارسایی کلیوی را افزایش می‌دهند، با پزشک خود در مورد کنترل آنها مشورت کنید.

❖ تشخیص

پزشک جهت تشخیص نارسائی حاد کلیه اقدامات تشخیصی زیر را انجام می‌دهد:

- ✓ معاینه و گرفتن شرح حال
- ✓ آزمایش خون و ادرار
- ✓ سونوگرافی
- ✓ برداشتن نمونه از بافت کلیه‌ها یا بیوپسی

❖ درمان

با توجه به وضعیت بیمار و شدت بیماری پزشک اقدامات درمانی زیر را انجام می‌دهد:

- ✓ بستری فوری بیمار در بیمارستان جهت اصلاح وضعیت آب و الکترولیت‌های بدن انجام می‌گیرد.
- ✓ مهم‌ترین اقدام برای درمان بیماری، برطرف کردن عامل بیماری یا علت زمینه‌ساز نارسایی کلیه مانند دیابت و فشارخون است تا باقیمانده بافت سالم کلیه حفظ شود و کلیه‌ها بتوانند کار خود را

به خوبی انجام دهند. در مواردی که علت زمینه‌ای با جراحی قابل اصلاح باشد مانند خارج کردن سنگ کلیه، جراحی توصیه می‌شود.

✓ در مراحل اولیه نارسایی کلیه، مصرف دارو ممکن است بیماری را کنترل نماید.

✓ گاهی کلیه‌ها عملکرد خود را شروع نمی‌کند و ممکن است نیاز به دیالیز داشته باشید. دیالیز، محصولات زائد و آب اضافی را از خون حذف می‌کند.

بعد از چندین هفته دیالیز، معمولاً کلیه‌ها کار خود را شروع می‌کنند؛ در این حالت دیالیز متوقف می‌شود.

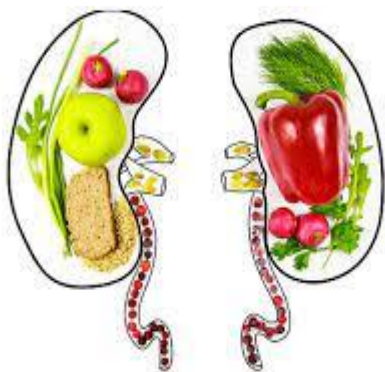
❖ رژیم غذایی و تغذیه

زمانی که فرد دچار نارسایی حاد کلیه می‌شود لازم است رژیم غذایی خود را به صورت زیر تنظیم نمایید:

- ✓ بر اساس توصیه‌های پزشک خود در رژیم غذایی تغییراتی ایجاد کنید.
- ✓ از پزشک برای نوشتن یک برنامه‌ی غذایی یا ارجاع به یک متخصص تغذیه سوال کنید.
- ✓ برای تعادل مایعات روزانه از دستورات پزشک پیروی کنید.
- ✓ از یک رژیم غذایی کم نمک، کم پتاسیم، کم پروتئین و پرفیبر استفاده کنید.
- ✓ رژیم غذایی را به صورت وعده‌های غذایی پرکالری، کم حجم و متعدد برنامه‌ریزی کنید.
- ✓ از مواد غذایی شور و دارای سدیم بالا مانند چیپس، پفک، سوسیس و کالباس، زیتون، خیار شور، انواع سس، رب‌های آماده، ماهی شور و دودی، چوب‌شور، آب‌گوشت و سبزیجات آماده استفاده نکنید.

✓ مصرف سیب‌زمینی، رب، نخودفرنگی، انواع کلم و گل کلم، اسفناج، کدو حلوائی، کرفس پخته، سیر و موسیر، موز، خردل، پرتقال، آلو، خرما، آجیل و خشکبار، انبه، کیوی، شلیل، گرمک و خربزه، گلایی تازه، انجیر، روغن زیتون محدود شوند.

✓ نوشابه‌ها، لبنیات (شیرحداکثر ۵/۰ لیوان در روز)، ماست، پنیر (حداکثر ۳۰ گرم در روز)، کشک، کاکائو و قهوه، ماهی (سفید، ساردین، تن)، احشاء بدن حیوانات، حبوبات، نان‌های کامل و سبوس‌دار محدود شوند.

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ در صورتی که مبتلا به بیماری‌هایی باشید که خطر نارسایی مزمن کلیوی را افزایش می‌دهد.
- ✓ در صورت وجود هر نوع علامت یا نشانه‌ای از بیماری